

Gezamenlijk Persbericht

Vereniging Hendrick de Keyser en Museum De Cruquius
Amsterdam / Cruquius 15 september 2011

Stoomgemaal De Cruquius heropend door professor mr Pieter van Vollenhoven

De restauratie van stoomgemaal De Cruquius in de gemeente Haarlemmermeer is gereed! Professor mr Pieter van Vollenhoven, voorzitter van het Nationaal Restauratie Fonds, heeft vanmiddag het gerestaureerde gemaal geopend. De heer Van Vollenhoven hield een toespraak en onthulde de top van de hoge schoorsteen op het machinegebouw, nu weer voorzien van zijn historische kroon met kantelen. Vanuit de schoorsteen en de omloop van het gemaal stegen 500 ballonnen op met vrijkaartjes van het museum.

Industrieel monument van wereldformaat

De Cruquius werd gebouwd in 1846-1849 en ingezet voor de droogmaking van het Haarlemmermeer. Het gemaal is een van de bekendste industriële monumenten van Nederland. Het oogt als een burcht met gepleisterde kantelen, enorme steunberen en gietijzeren vensters. Het ruim 160 jaar oude gebouw was er voor de restauratie slecht aan toe. Om deze reden werd de noodklok geluid en in 2009 werd het gemaal overgedragen aan monumentenorganisatie Vereniging Hendrick de Keyser, die hiermee een grote restauratieverplichting op zich nam.

Water, vorst en roest

De problemen van het gemaal, gebouwd in de dijk van de ringvaart, hadden vooral te maken met water, vorst en roest. In het verleden had men het gebouw waterdicht proberen te maken met keiharde cementmortels voor voeg- en pleisterwerk. Het gevolg was echter dat De Cruquius compleet verzadigd raakte met condenswater dat geen weg meer naar buiten kon vinden. Vorst in de winter drukte de cementvoegen en soms hele schollen baksteen van de gevel. Gietijzeren onderdelen, zoals ramen, deuren en pompzuigers waren verroest. Het houtwerk was verrot, de stortvloer rondom het machinegebouw bleek zo lek als een mandje.

Honderden meters voeg- en metselwerk

De casco-restauratie, uitgevoerd in 2010-2011, is nu gereed. Bij de restauratie zijn vele honderden meters cementvoegwerk vervangen door mortel op basis van kalk. Scheuren zijn ingeboet, beschadigd natuursteen is gelijmd of vernieuwd, stuc- en pleisterwerk is hersteld. De fundering van het gemaal kwam korte tijd droog te staan waardoor slib en puin verwijderd konden worden. De houten stortvloer is vernieuwd en de gietijzeren ramen, deuren, pompen en balansarmen zijn gerestaureerd en in historische kleuren geschilderd. Als kroon op het vakwerk is de schoorsteen van De Cruquius weer voorzien van zijn historische kantelen.

Particulier initiatief met steun van overheden en fondsen

In het stoomgemaal is sinds 1936 Museum De Cruquius gevestigd. Bezoekers van het museum kunnen zien hoe water land werd, krijgen uitleg over dit wonder van 19de-eeuws vernuft en techniek en er zijn demonstraties van de grote stoommachine. De restauratie van De Cruquius door Vereniging Hendrick de Keyser was alleen mogelijk door de financiële steun van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, de provincie Noord-Holland, de gemeente Haarlemmermeer, het Hoogheemraadschap van Rijnland, de Stichting Museum De Cruquius en de BankGiro Loterij.

Noot voor de redactie (niet voor publicatie):

Bij dit persbericht vindt u een informatieblad met meer informatie over de restauratie.

De foto's bij dit persbericht worden u rechtenvrij ter beschikking gesteld, onder voorwaarde van het vermelden van de naam van fotograaf Arjan Bronkhorst.

Voor meer informatie en/of foto's kunt u contact opnemen met:

Niek Smit
Vereniging Hendrick de Keyser
Herengracht 172
1016 BP Amsterdam
tel. 020-5210637
smit@hendrickdekeyser.nl

Stoomgemaal De Cruquius werd gebouwd in 1846-1849 en ingezet voor de droogmaking van het Haarlemmermeer, een krachttower van de eerste orde. Het gebouw oogt als een burcht met gepleisterde kantelen en hoge gietijzeren vensters. Zware muren met enorme steunberen maakten het gebouw bestand tegen de krachten van water en stoom. Dit monument van de Hollandse strijd tegen het water is sinds 1936 museum. Een grote groep van actieve vrijwilligers is bij het museum betrokken en houdt het gemaal draaiend. Voor meer informatie zie: www.museumdecruquius.nl.

Vereniging Hendrick de Keyser zet zich in voor het behoud van architectonisch of historisch belangrijke gebouwen en hun interieur in Nederland. De Vereniging doet dit door panden te verwerven en ze vervolgens te restaureren en te verhuren. De zo opgebouwde collectie geeft een representatief beeld van de Nederlandse architectuur- en interieurgeschiedenis. De collectie omvat inmiddels 386 panden, waaronder huizen, boerderijen, buitenplaatsen, villa's en raadhuizen, verspreid over 93 gemeenten in heel Nederland. Voor meer informatie zie: www.hendrickdekeyser.nl.